

สวนดุสิตโพล

EST.1992

วันอาทิตย์ที่ 14 พฤศจิกายน 2564

ตามที่รัฐบาลได้มีประกาศให้จัดงานประเพณีลอยกระทง ปี 2564 พร้อมกำชับมาตรการความปลอดภัยและมาตรการทางสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด ซึ่งถือเป็นการจัดงานลอยกระทงครั้งแรกในช่วงที่ยังมีสถานการณ์โควิด-19 เพื่อสะท้อนความคิดเห็นของประชาชน "สวนดุสิตโพล" มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ได้สำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น **1,139** คน (สำรวจทางออนไลน์) ระหว่างวันที่ 6-12 พฤศจิกายน 2564 สรุปผลได้ ดังนี้

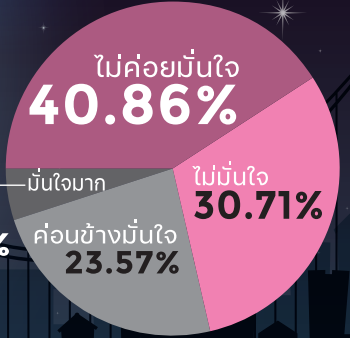

คนไทยกับเทศกาลลอยกระทงในช่วงยุคโควิด-19

01 ประชาชนติดต่อย่างไร กรณีที่พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา อนุมัติให้หน่วยงานจัดงานประเพณีลอยกระทงในปี 2564 ได้

- กังวลเรื่องโควิด-19 กลัวเกิดคลัสเตอร์ใหม่ **60.04%**
- เป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย สืบทอดประเพณีอันดีงาม **52.29%**
- เป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว **50.00%**

04 ความมั่นใจต่อมาตรการป้องกันโควิด-19 ในเทศกาลลอยกระทงปีนี้

02 หลังจากคลายล็อกและเปิดประเทศแล้ว สนใจจะไปร่วมเทศกาลลอยกระทงที่จัดตามสถานที่ต่าง ๆ หรือไม่

43.94% ไม่ไป

30.68% ไม่แน่ใจ

25.38% ไป

05 สิ่งที่ยากนอกหน่วยงานที่เข้าขอใบการจัดงานลอยกระทงปีนี้

- มีมาตรการป้องกันโควิด-19 อย่างเข้มงวด สวมหน้ากากตลอดเวลา มีจุดคัดกรอง เว้นระยะห่าง **86.82%**
- สถานที่จัดงานต้องเหมาะสม ระบายอากาศได้ดี ไม่แออัด **63.05%**
- รักษาความปลอดภัย ป้องกันอันตรายจากพลุดอกไม้ไฟ เพลิงไหม้ ฯลฯ **50.04%**

03 ถ้าได้ไปลอยกระทง จะเลือกใช้กระทงแบบใด

- กระทงออนไลน์ **33.50%**
- กระทงวัสดุธรรมชาติ **26.99%**
- ทำกระทงเอง **23.56%**
- กระทงขมมึง **15.95%**

06 การลอยกระทงในปีนี้มีโควิด-19 แตกต่างจากปีที่ผ่านมามากอย่างไร

- งดเว้นการไปสถานที่แออัด **68.04%**
- ระวังสุขภาพมากขึ้น **62.16%**
- เลือกสถานที่ใกล้บ้านที่สุด **50.40%**

07 สิ่งที่ประชาชนอยากกลับไปกับกระทงปีนี้

- โควิด-19 **87.84%**
- ปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ **59.10%**
- ข้าวของแพง น้ำมันแพง **57.84%**

คนไทยกับเทศกาล ลอยกระทงในยุคโควิด-19

วันอาทิตย์ที่ 14 พฤศจิกายน 2564

ฐาน
เศรษฐกิจ

sanook

กลัวเกิดคลัสเตอร์ใหม่

สวนดุสิตโพล เผยประชาชนส่วนใหญ่อยากลอย “โควิด” ไปกับกระทงในปีนี้ แต่ยังไม่มีความมั่นใจกับมาตรการป้องกันโรค ในช่วงเทศกาลลอยกระทง บางส่วนเลือกลอยกระทงออนไลน์แทน

สวนดุสิตโพล เผยประชาชนยังให้ความสำคัญประเพณีลอยกระทง แต่ยังคงกังวลโควิดคลัสเตอร์ใหม่

เลือกลอยกระทงออนไลน์ 33.50% เพิ่มขึ้นจากปีก่อน ไม่มั่นใจมาตรการป้องกัน 40.86% ยังไม่สนใจร่วมเทศกาล 43.94%

ตามที่รัฐบาลได้มีประกาศให้จัดงานประเพณีลอยกระทง ปี 2564 พร้อมกำชับมาตรการความปลอดภัยและมาตรการทางสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด ซึ่งถือเป็นการจัดงานลอยกระทงครั้งแรกในช่วงที่ยังมีสถานการณ์โควิด-19

นางสาวพรพรรณ บัวทอง นักวิจัยสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต ระบุถึงผลการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนต่อกรณี “คนไทยกับเทศกาลลอยกระทงในยุคโควิด-19” กลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,139 คน สุ่มสำรวจระหว่างวันที่ 6-12 พฤศจิกายน 2564 พบว่า กรณีที่นายภาณุ อนุมัติให้จัดงานลอยกระทงในปีนี้ได้ประชาชนก็ยังคงรู้สึกกังวลเรื่องโควิด-19 กลัวเกิดคลัสเตอร์ใหม่ ร้อยละ 60.04 ยังไม่สนใจไปร่วมเทศกาลลอยกระทง ร้อยละ 43.94 ไม่แน่ใจ ร้อยละ 30.68

ถ้าได้ไปลอยกระทงจะลอยกระทงออนไลน์ ร้อยละ 33.50 รองลงมาคือ ใช้กระทงวัสดุธรรมชาติ ร้อยละ 26.99 โดยยังไม่ค่อยมั่นใจต่อมาตรการป้องกันโควิด-19 ในเทศกาลลอยกระทงปีนี้ ร้อยละ 40.86 อยากให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีมาตรการป้องกันโควิด-19 อย่างเข้มงวด ร้อยละ 86.82 สิ่งที่แตกต่างกันของการลอยกระทงในปีนี้กับปีที่ผ่านๆมา คือ งดเว้นการไปสถานที่แออัด ร้อยละ 68.04

ดังนั้นการที่รัฐบาลไทยประกาศให้จัดงานลอยกระทงก็เพื่อกระตุ้นท่องเที่ยว และดันเม็ดเงินในช่วงสุดท้ายของปี โดยกำชับ

ให้มีมาตรฐานสาธารณสุขที่เข้มงวดในการจัดงาน แต่ประชาชนก็ยังคงรู้สึกไม่ค่อยมั่นใจและกังวลโควิด-19

ทว่าพลโพลนั้นเป็นการสะท้อนความรู้สึกของประชาชนในช่วงเวลาหนึ่งเท่านั้น เพราะเมื่อพิจารณาจากการออกมาใช้ชีวิตของประชาชนตามสถานที่ต่าง ๆ ก็พบว่ามีมากขึ้น จึงต้องรอดูกันว่าในช่วงเทศกาลลอยกระทงไปจนถึงปีใหม่จะคึกคักหรือไม่เพียงใด

นายอัศรพล ไวเชียงคำ อาจารย์ประจำหลักสูตรคหกรรมศาสตร์ โรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต กล่าวว่า “คนไทยกับเทศกาลลอยกระทงในยุคโควิด-19” จากผลสำรวจยังพบว่าประชาชนก็ยังคงรู้สึกกังวลเรื่องโควิด-19 กลัวเกิดคลัสเตอร์ใหม่ เนื่องด้วยจากสถานการณ์ที่ผ่านมาประชาชนยังประสบปัญหากับการระบาดของโควิด-19 กังวลการไปร่วมกิจกรรมในสถานที่ต่างๆ

กิจกรรมการลอยกระทงรูปแบบออนไลน์นั้นได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นจากปีก่อนๆ โดยมีความคาดหวังอยากให้โรคระบาดในครั้งนี้อลอยไปกับกระทง ซึ่งผลสำรวจนี้แสดงให้เห็นว่าประชาชนยังให้ความสำคัญและสนใจในประเพณีลอยกระทง ซึ่งเป็นงานเทศกาลประเพณีดั้งเดิมของไทยที่มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมที่สวยงาม

ประเพณีลอยกระทงนั้นมีมาแต่โบราณ โดยมีคติความเชื่อหลายอย่าง เช่น เชื่อว่าเป็นการบูชาและขอขมาแม่พระคงคา เป็นการสะเดาะเคราะห์ เป็นการบูชาพระเจ้าในศาสนาพราหมณ์ หรือเป็นการบูชารอยพระพุทธรูป เป็นต้น

(โดย น.ส.พรพรรณ บัวทอง นักวิจัยสวนดุสิตโพล
นายอัศรพล ไวเชียงคำ
อาจารย์ประจำหลักสูตรคหกรรมศาสตร์
โรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต)

talk

ep.59

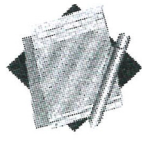
สวนดุสิตโพล

คนไทยกับเทศกาลลอยกระทง ในยุคโควิด-19

รับชม

- ผู้ดำเนินรายการ : นางสาวพรพรรณ บัวทอง นักวิจัยสวนดุสิตโพล
- ผู้รับผิดชอบผลโพล : นางสาวมูทิตา สร้อยเพชร และทีมประมวลผลสวนดุสิตโพล
- ภาพอินโฟกราฟิก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรัทธา อินทสระ อาจารย์ประจำคณะวิทยาการจัดการ
- นักวิชาการวิเคราะห์ผลโพล : อาจารย์อัครพล ไชยงค์ อาจารย์ประจำหลักสูตรคหกรรมศาสตร์
- ประจำสัปดาห์ : โรงเรียนการเรือน มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
- ประสานงานการวิเคราะห์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จิตต์วิมล คล้ายสุบรรณ
- โดยนักวิชาการ : ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน
- ประสานงานออนไลน์ : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ทิพสุดา คิตเลิศ
- รองผู้อำนวยการสำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- ควบคุมการถ่ายทำ : นายไพศาล คงสถิตสถาพร ผู้อำนวยการกองประชาสัมพันธ์
- ตัดต่อรายการ : นางสาวอลิศ พันธุ์พรสม กองประชาสัมพันธ์
- ภาพ : นายพงษ์ภาพ นาคเวช นางสาวนฤมล พิเศษบุญชู นายปิยะวัฒน์ สุวรรณโยธี
- กองประชาสัมพันธ์ และนายชัยพงษ์ เทพธานี ฝ่ายพัฒนาระบบการเรียนรู้
- สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ
- สถานที่ : วิทยาเขตสุพรรณบุรี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

มองผ่าน ‘ข้อมูล’

รศ.ดร.สุชุม เกลยทรัพย์
สวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ปี 2564 เพลง “ร่ำวงลอยกระทง”

ที่มีอายุเก่าแก่ถึง 66 ปี ซึ่งประพันธ์โดย อัจฉริยะคีตกวีแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ 2 ท่าน คือครูแก้ว อัจฉริยะกุล ผู้แต่งเนื้อร้อง และครูเอื้อ สุนทรสนาน หัวหน้าวงดนตรีสุนทราภรณ์ ผู้แต่งทำนองจะกลับมาให้คนไทยได้ยินได้ฟังกันทั่วไปอีกครั้งในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤศจิกายน โดยเฉพาะในวันศุกร์ที่ 19 นี้ หรือวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ตามปฏิทินแบบจันทรคติ หรือถ้าเป็นปฏิทินจันทรคติของล้านนา จะตรงกับเดือนยี่ หลังจากปีที่ผ่านมารัฐบาลประกาศงดจัดกิจกรรมต่างๆ ในช่วงเทศกาลวันลอยกระทง เพราะพิษโควิด-19

“วันเพ็ญเดือนสิบสอง น้ำก็นองเต็มตลิ่ง เราทั้งหลายชายหญิง สนุกกันจริงวันลอยกระทง

ลอย ลอยกระทง ลอย ลอยกระทง ลอยกระทงกันแล้ว ขอเชิญน้องแก้วออกมาร่ำวง

ร่ำวงวันลอยกระทง ร่ำวงวันลอยกระทง บุญจะส่งให้เราสุขใจ บุญจะส่งให้เราสุขใจ”

แม้ว่าปีนี้สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 ยังคงอยู่ แต่รัฐบาลประยุทธ์ก็ยอมไฟเขียวให้จัดงานวันลอยกระทงภายใต้มาตรการปลอดภัยสำหรับองค์กร (COVID-Free Setting) และการป้องกันการติดเชื้อแบบครอบจักรวาล (Universal Prevention)

บุคคลที่ไปลอยกระทงหรือไปร่วมงาน วันลอยกระทงจะได้รับ ‘บุญ ความสนุก และความสุข’ ดังบทเพลงที่เขียนไว้ท่อนหนึ่งว่า “บุญจะส่งให้เราสุขใจ” จริงหรือไม่นั้น คงขึ้นกับการปฏิบัติตนของบุคคลนั้นๆ อย่างเคร่งครัดตามที่รัฐบาลออก มาตรการต่างๆ เพื่อให้ทุกคนปลอดภัยจากป่วยด้วยโควิด-19 แบบ “สนุกวิถีใหม่”

‘ลอยกระทง’ ในยุคโควิด-19

ถึงแม้ว่าจะต้องลุ้นกันอีกว่าโควิด-19 ระบาดใหม่ จะมา “จะเอา” ในวันนี้...

ยิ่งไปกว่านั้น ตามคตินิยมเชื่อเกี่ยวกับการลอยกระทงก็เพื่อขอขมาพระแม่คงคา เพื่อบูชาพระพุทธรูปและบูชาเทพเจ้าตามคตินิยมเชื่อ เพื่อรักษาขนบธรรมเนียมของไทยให้คงอยู่ และเพื่อรู้ถึงคุณค่าของน้ำหรือแม่น้ำลำคลอง โดยกิจกรรมหลักๆ ที่นิยมจัดหรือเล่นกัน เทศกาลวันลอยกระทง เช่น ประพวงกระทง ประพวงนางนพมาศ เล่นร่ำวงเพลงเรือ จุดดอกไม้ไฟ ประทัด หรือพลเป็นต้น

ช่วง 2-3 ทศวรรษมานี้ มีหลักคิดใหม่ ของการพัฒนาเพื่อการเติบโตแบบยั่งยืนว่า “ต้องไม่ทิ้งภาระไว้ให้คนรุ่นหลังลำบาก” หรือ “Inclusive Development” ก็ทำให้ต้องมองย้อนว่าอดีตรุ่นปู่ย่าตายายที่ผู้คนยังไม่มากนัก การลอยกระทงด้วยวัสดุธรรมชาติใช้เวลาไม่นานกระทงก็เน่าเปื่อยสลายไปในธรรมชาติแต่ต่อมาเมื่อน้ำ ‘โหม’ วัสดุสังเคราะห์มาทำกระทงแทนซึ่งกว่าจะย่อยสลายก็นานโขทีเดียว และแม้ว่าปัจจุบันจะหันกลับมาลอยกระทงจากวัสดุธรรมชาติกันมากขึ้น แต่ถ้า มีปริมาณกระทงมากๆ ก็คงไม่ดีต่อแม่น้ำลำคลองและไม่ไหวต่อเจ้าหน้าที่เช่นกัน

ดังนั้น การสืบต่อแนวปฏิบัติกา ลอยกระทงแบบ “หนึ่งครอบครัว หนึ่งกระทง” ที่ริเริ่มในวันนี้จึงควรรณรงค์ต่อไป เนื่องจากมีความเชื่อมโยงกับ ‘COP26’ หรือการประชุมรัฐภาคีกรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change Conference of the Parties: UNFCCC COP) สมัยที่ 26 ที่จัดขึ้นในช่วงนี้ด้วย (ระหว่างวันที่ 31 ต.ค. – 12 พ.ย.)

การประชุม COP26 นี้ มีประเด็น

หารือที่สำคัญและน่าสนใจเพื่อช่วยกันลดอาการ “โลกป่วย” เพราะปัญหาสภาพแวดล้อมถูกทำลายเสียหาย (อ่านเพิ่มเติมที่ <https://www.sdgmovement.com/2021/11/01/cop26-4-main-topics-of-discussion/>) อาทิ

- การลดระดับการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้เหลือสุทธิเป็นศูนย์ (net-zero) ภายในปี 2050 และการควบคุมการเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิเฉลี่ยโลกไม่ให้เกิน 1.5 องศาเซลเซียส

- การปรับตัวเพื่อปกป้องชุมชนและถิ่นที่อยู่อาศัยตามธรรมชาติให้มากขึ้น

- การสร้างความร่วมมือระหว่างรัฐบาล ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคมให้ทำงานร่วมกันเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง

คนไทยกับเทศกาลลอยกระทงในยุคโควิด-19 นี้ หวังว่าจะเป็นแนวทางหนึ่งของการสร้างบรรทัดฐานใหม่ให้กับสังคมไทยและคนไทยในฐานะพลเมืองโลกผ่านการทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ “รักษ์ประเพณี” ที่มีมาแต่โบราณไปพร้อมๆ กับ “รักษ์โลก” และ ‘รักสุขภาพ’

สุดสัปดาห์นี้ห้ามพลาดครับ ผลสำรวจความคิดเห็นของประชาชน ‘ทุกช่วง วัย - อาชีพ - พื้นที่’ เกี่ยวกับเทศกาล

ลอยกระทงยุคโควิด-19 ของ “สวนดุสิตโพล” ในหลายมิติ เช่น การอนุมัติให้จัดงานประเพณีลอยกระทง ความมั่นใจต่อมาตรการป้องกันโควิด-19 ค่าใช้จ่ายที่จะใช้ในเทศกาลลอยกระทง วัสดุทำกระทงที่เลือกใช้/ซื้อ สิ่งที่ยากขอเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานลอยกระทง

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “คำอธิษฐาน” ของคนที่จะไปลอยกระทง จะอธิษฐานเรื่องอะไร?

...น่าสนใจมากๆ ครับ

คนไทยกับเทศกาล 'ลอยกระทง' ในยุคโควิด-19

INSIGHT POLL

"ความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มที่ไม่สนใจ จะเข้าร่วมเทศกาลลอยกระทงในยุคโควิด-19 (ร้อยละ 43.94)"

- 1** **คุณลักษณะด้านอายุ**
 อันดับที่ 1 อายุ 50 ปีขึ้นไป ร้อยละ 61.89
 อันดับที่ 2 มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 51.06
 อันดับที่ 3 มีอายุ 40-49 ปี ร้อยละ 40.38
- 2** **ความคิดเห็นต่อกรณีที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา อนุมัติให้หน่วยงานจัดงานประเพณีลอยกระทงปีนี้**
 อันดับที่ 1 กังวลเรื่องโควิด-19 ก่อให้เกิดคลัสเตอร์ใหม่ ร้อยละ 68.61
 อันดับที่ 2 ยังไม่ควรจัด ร้อยละ 48.49
 อันดับที่ 3 เน้นการกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ร้อยละ 36.42
- 3** **ความมั่นใจต่อมาตรการป้องกันโควิด-19 ในเทศกาลลอยกระทงปีนี้**
 อันดับที่ 1 ไม่นับใจ ร้อยละ 49.19
 อันดับที่ 2 ไม่ค่อยมั่นใจ ร้อยละ 43.72
 อันดับที่ 3 ค่อนข้างมั่นใจ ร้อยละ 6.28
- 4** **สิ่งที่อยากบอกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดงานลอยกระทงปีนี้**
 อันดับที่ 1 มีมาตรการป้องกันโควิด-19 อย่างเข้มงวด สวมหน้ากากตลอดเวลา มีจุดคัดกรอง เว้นระยะห่าง ร้อยละ 42.86
 อันดับที่ 2 จำนวนความสะอาดทางเรือการเดินทาง ทั้งทางน้ำและทางบก ร้อยละ 41.85
 อันดับที่ 3 เน้นอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ร้อยละ 22.94

ลอยกระทง เป็นประเพณีสำคัญอย่างหนึ่งของชาวไทยที่ยึดถือปฏิบัติสืบทอดต่อกันมานับตั้งแต่อดีต โดยนิยมจัดเป็นงานรื่นเริงใหญ่โตทั่วภูมิภาคต่าง ๆ ในวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ของทุกปี ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลอยเคราะห์ไปตามสายน้ำ บูชาหรือขอขมาพระแม่คงคาผ่านกระทงที่ทำขึ้นจากวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่มีรูปร่างคล้ายดอกบัวบาน และปักธูปเทียน หรือบางคนอาจตัดเล็บ เส้นผม หรือใส่เหรียญลงไปด้วย ต่อมาภายหลังประเพณีลอยกระทงเริ่มได้รับความนิยมมากขึ้นเรื่อย ๆ จนกลายมาเป็นงานเทศกาลรื่นเริงที่ทุกคนรอคอยที่จะเข้าร่วมในทุกปี โดยมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งการจัดประกวดนางนพมาศ การออกร้านขายของรวมถึงการเล่นต่าง ๆ มากมาย และเนื่องในโอกาสที่เทศกาลลอยกระทง ปี 2564 ที่กำลังจะใกล้เข้ามาถึงในวันที่ 19 พฤศจิกายนนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของประเทศและมอบความสุขให้แก่ประชาชนในสถานการณ์โควิด-19 ของประเทศที่กำลังเริ่มคลี่คลายลงรัฐบาลจึงได้มีการประกาศให้มีการจัดงานประเพณีลอยกระทงได้ตามเดิม พร้อมทั้งกำชับในเรื่องของมาตรการความปลอดภัยและมาตรการทางสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด จึงนับเป็นการจัดงานลอยกระทงครั้งแรกของไทยในช่วงสถานการณ์โควิด-19 ที่หลายฝ่ายรู้สึกวิตกกังวลถึงความเสี่ยงและมาตรการป้องกันว่ามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด ดังนั้นเพื่อรับฟังเสียงสะท้อนของประชาชนต่อเทศกาลลอยกระทงในยุคโควิด-19 ดังกล่าว “สวนดุสิตโพล” มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จึงได้ทำการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนทั่วประเทศ จำนวนทั้งสิ้น 1,139 คน ผ่านระบบออนไลน์ ในระหว่างวันที่ 6-12 พฤศจิกายน 2564 โดยในบทความนี้ Insight poll จะขอเจาะลึกเฉพาะความคิดเห็นของประชาชนกลุ่มที่ไม่สนใจจะเข้าร่วมเทศกาลลอยกระทงครั้งนี้ โดยคิดเป็นร้อยละ 43.94 ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด เพื่อวิเคราะห์หามุมมองที่อาจเป็นประโยชน์ต่อรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำข้อมูลไปใช้ในการกำหนดนโยบายหรือปรับแนวทางการดำเนินงานเทศกาลลอยกระทงในยุคโควิด-19 ที่กำลังจะจัดขึ้นทั่วประเทศในอีกไม่กี่วันข้างหน้าต่อไป

จากการพิจารณาคูณลักษณะของประชาชนที่ไม่สนใจจะเข้าร่วมเทศกาลลอยกระทงในยุคโควิด-19 พบว่า อันดับ 1 เป็นผู้ที่ที่มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 61.89 รองลงมาเป็นผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ร้อยละ 51.06 และผู้ที่มีอายุ 40-49 ปี ร้อยละ 40.38 ตามลำดับ ดังนั้น จึงเห็นได้ว่า แม้อายุ 50 ปีขึ้นไป เป็นกลุ่มที่ได้รับการฉีดวัคซีนโควิด-19 เกินร้อยละ 50¹ ไปแล้วก็ตาม แต่ประชาชนกลุ่มนี้อาจจะยังคงมองว่าตนเองเข้าข่ายอยู่ในกลุ่มเสี่ยง จึงทำให้ไม่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้เท่าที่ควร ในขณะที่กลุ่มผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีนั้น แต่เดิมจะให้ความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมลอยกระทงมากที่สุด แต่เมื่อมีสถานการณ์โควิด-19 ประชาชนกลุ่มนี้กลับไม่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมเช่นเดิม ทั้งนี้ อาจสืบเนื่องมาจากประชาชนกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ได้รับวัคซีนค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับช่วงวัยอื่น ซึ่งอาจส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการเข้าร่วมกิจกรรมลดลง² และหันไปให้ความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรมในรูปแบบอื่น ๆ แทน เช่น การลอยกระทงออนไลน์ เป็นต้น ในส่วนของความคิดเห็นต่อกรณีที่ พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา อนุมัติให้หน่วยงานจัดงานประเพณีลอยกระทงปีนี้ พบว่า ประชาชนกลุ่มนี้ มีความกังวลเรื่องโควิด-19 กลัวการเกิดคลัสเตอร์ใหม่มากเป็นอันดับ 1 โดยคิดเป็นร้อยละ 68.61 รองลงมาคือ เห็นว่ายังไม่ควรมีการจัด ร้อยละ 48.49 และเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว ร้อยละ 36.42 ตามลำดับ จากข้อมูลดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ประชาชนยังคงมีความกังวลต่อการเกิดคลัสเตอร์จากเทศกาลลอยกระทงในครั้งนี้ เนื่องจากเป็นกิจกรรมที่มีการรวมกลุ่มของคนหมู่มาก ทำให้มีความเสี่ยงต่อการติดเชื้อโควิด-19 ได้มากขึ้นกว่าปกติ โดยมองว่ายังไม่ควรจัดกิจกรรมลอยกระทงในปีนี้ เพราะแม้ว่าจะหวังผลให้เกิดการกระตุ้นเศรษฐกิจและการท่องเที่ยวในประเทศได้จริง แต่หากเกิดการแพร่ระบาดของคลัสเตอร์ใหม่ขึ้นมา การจัดงานดังกล่าวจะไม่คุ้มค่าและอาจทำให้เศรษฐกิจตกต่ำลงไปมากกว่าเดิม

สำหรับความคิดเห็นต่อมาตรการป้องกันโควิด-19 ของเทศกาลลอยกระทงในปีนี้ ประชาชนมีมุมมองว่า ไม่นับใจ คิดเป็นร้อยละ 49.19 รองลงมาคือ ไม่ค่อยมั่นใจ ร้อยละ 43.72 และค่อนข้างมั่นใจ ร้อยละ 6.28 ตามลำดับ ทั้งนี้จะเห็นได้ว่าความรู้สึกไม่มั่นใจ

ต่อมาตรการป้องกันโควิด-19 ดังกล่าวนี้อาจเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ประชาชนกลุ่มนี้ไม่คิดจะเข้าร่วมกิจกรรมในเทศกาลลอยกระทง เนื่องจากต้องการหลีกเลี่ยงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการไปรวมกลุ่มจัดกิจกรรม ตลอดจนประชาชนบางกลุ่มก็ยังไม่ได้รับวัคซีนทั่วถึงตามที่ได้กล่าวมาแล้วในข้างต้น แม้ว่ากระทรวงสาธารณสุขจะกำหนดแนวทางของมาตรการการป้องกันที่เข้มงวดเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้เข้าร่วมงานไปแล้วก็ตาม อาทิเช่น มีการกำหนดจุดเข้า-ออก ลงทะเบียน คัดกรองอุณหภูมิ สถานที่จัดงานต้องมีการระบายอากาศดี ไม่แออัด มีการทำความสะอาดห้องน้ำทุก 1 ชั่วโมง มีจุดล้างมือที่เพียงพอ เว้นระยะห่างของบูธ ร้านค้า โต๊ะ ที่นั่งอย่างน้อย 1 เมตร และหากมีการแสดงมหรสพ หรือประกวดนางนพมาศจะต้องเว้นระยะห่างผู้เข้าชมจากเวทีอย่างน้อย 5 เมตรงดจับมือ ตะโกน รวมกลุ่มหน้าเวที งดการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมไปถึงผู้จัดงาน ผู้ค้าขายอาหาร นักแสดง ควรได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์ หรือมีผลตรวจ ATK ไม่พบเชื้อก่อนวันจัดงานอย่างน้อย 72 ชั่วโมง ตลอดจนผู้เข้าร่วมงานต้องสวมหน้ากากตลอดเวลา¹ ด้วยเหตุผลดังกล่าวนี้ จึงส่งผลให้การลอยกระทงแบบ New normal ผ่านระบบออนไลน์ ได้กลายมาเป็นอีกทางเลือกหนึ่ง ที่ประชาชนให้ความสนใจมากยิ่งขึ้น เพราะนอกจากจะลดความเสี่ยงการติดเชื้อโควิด-19 แล้ว ยังช่วยลดปริมาณขยะในแม่น้ำและช่วยรักษาสิ่งแวดล้อมได้อีกด้วย^{5,6}

ท้ายสุด สิ่งที่ประชาชนกลุ่มนี้อยากบอกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานลอยกระทงในปีนี้ก็คือ ควรพิจารณามาตรการป้องกันโควิด-19 อย่างเข้มงวด คือ สวมหน้ากากตลอดเวลา มีจุดคัดกรอง เว้นระยะห่าง ร้อยละ 42.86 รองลงมาคือ อำนวยความสะดวกเรื่องการเดินทางทั้งทางน้ำและทางบก ร้อยละ 41.85 และเน้นอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม ร้อยละ 22.94 ตามลำดับ ทั้งนี้ จากเสียงสะท้อนดังกล่าวจะเห็นได้ว่า มีความสอดคล้องตามแนวทางการดำเนินงานที่รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ตระหนักและกำหนดไว้เรียบร้อยแล้ว ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดมาตรการกระทรวงสาธารณสุข (สธ.) และกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) ในการจัดงานลอยกระทงวิถีใหม่ การประกาศความพร้อมของหน่วยงานในแต่ละท้องที่ด้านการอำนวยความสะดวกเรื่องการเดินทางทั้งทางน้ำและทางบกในรูปแบบของการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน เช่น กองบังคับการตำรวจน้ำ กองบัญชาการตำรวจนครบาล สน.ท้องที่ หน่วยงานความมั่นคง กรมเจ้าท่า อาสาสมัครมูลนิธิ และภาคเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการอำนวยความสะดวกและดูแลความปลอดภัยให้ประชาชน โดยเฉพาะในเรื่องการป้องกันอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ⁷ รวมไปถึงการรณรงค์และขอความร่วมมือในด้านการอนุรักษ์สืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงาม การปฏิบัติตามแบบประเพณีวัฒนธรรมที่เหมาะสม อาทิเช่น มีการแต่งชุดไทยเข้าร่วมประเพณีลอยกระทงใช้วัสดุธรรมชาติที่ย่อยสลายง่าย การรณรงค์ให้แต่ละครอบครัว กลุ่มหรือหน่วยงาน ใช้กระทง 1 ใบ ตามแนวทาง “1 ครอบครัว 1 กระทง” หรือ “1 หน่วยงาน 1 กระทง” การจัดกิจกรรมการละเล่นและการแสดงทางวัฒนธรรมตามประเพณีท้องถิ่นที่สะท้อนถึงการแสดงออกที่งดงาม เป็นต้น⁸ ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจให้กับประชาชนที่ต้องการเข้าร่วมกิจกรรมในเทศกาลลอยกระทงยุคโควิด-19 ในครั้งนี้ ตลอดจนเพื่อสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของประเทศไทยให้คงอยู่สืบต่อไป

¹ไทยโพสต์. (2564). 8 จังหวัดฉีดวัคซีนโควิดให้ผู้สูงอายุเกิน 50% แรงฉัตรกลุ่มเสี่ยงลดป่วยและเสียชีวิต. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.thaipost.net/main/detail/113945>.

²เดอะสแตนดาร์ด. (2564). เด็กและวัยรุ่นจำเป็นต้องฉีดวัคซีนโควิดหรือไม่ ต่างประเทศฉีดยี่ห้ออะไรบ้าง. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://thestandard.co/young-and-teenage-coronavirus-vaccination>.

³เดอะบางกอกอินไซด์. (2564). จับตา!! ‘ศบค.’ จ่อคลายล็อกให้คนไทยได้ฉลองปีใหม่ รับยังวันคริสต์มาสลอยกระทง. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.thebangkokinsight.com/news/politics-general/covid-19/747501>.

⁴คมชัดลึก ออนไลน์. (2564). “มาตรการเข้ม ‘ลอยกระทง’ ลดเสี่ยงโควิด-19”. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/news/971045>.

⁵สปริงนิวส์. (2564). ลอยกระทง 2564 ใช้กระทงย่อยสลายแบบไหนดี และเปิดสถิติขยะกระทงย้อนหลัง 9 ปี. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.springnews.co.th/news/817976>.

⁶เมืองไทยไลฟ์. (2564). ลอยกระทง 2564 ฉบับยุค New normal. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.muangthai.co.th/en/article/loy-krathong-new-normal>.

⁷เดลินิวส์ ออนไลน์. (2564). กทม.ย้ำมาตรการปลอดโรค-ปลอดภัย เทศกาลลอยกระทงปี 64. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.dailynews.co.th/news/451299>.

⁸ไทยรัฐ. (2564). คุณเข้ม “ลอยกระทง” ปลอดภัยไว้ก่อน เน้นอนุรักษ์ประเพณี. สืบค้นเมื่อ 13 พฤศจิกายน 2564, จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/2233058>

ผู้เจาะประเด็นเชิงลึก:

ผศ.ดร.ยุธยา อยู่เย็น

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผู้เชื่อมประเด็นทางวิชาการ:

ผศ.ดร.นิศานาถ มั่งศิริ

อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผู้เรียบเรียงเนื้อหาประจำสัปดาห์:

นางสาวณปกร เจี้ยวเห็ง

นักวิจัยประจำสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ผู้ออกแบบภาพอินโฟกราฟิก:

นายกริชาพัสน์ ชื่นแสงจันทร์

เจ้าหน้าที่บริหารงานทั่วไป สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

ที่ปรึกษา:

รศ.ดร.สุขุม เฉลยทรัพย์

ประธานที่ปรึกษาอธิการบดี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต

รศ.ดร.ชนะศึก นิขานนท์

รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยสวนดุสิต